

Predvsem petje, ples, glasba pa tudi drama. Kabaret v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Mestu v veselje

ANDREJ JAKLIČ; FOTO ŽIGA KORITNIK

Kabaret je mestni otrok. Rojen v temini meščanske dvoličnosti, namenjen tistim, ki ponoči delajo in podnevi raje spijo, pa tudi vsem, ki si zgolj občasno želijo pogledati čez robove družbe, v kateri živijo. Zabava, ki jo ponuja, način in oblika obdelave, tip humorja in ne nazadnje razumevanje sveta, vse je izključno vezano na mestni mentalni prostor, ki mu kabaret zvesto drži zrcalo. In ker je zrcalo nepogrešljiv del vsakega mestnega stanovanja, potem drži, da mesto brez kabareta ni mesto. Da je prej kot to frigidna spalnica brez smisla za humor, pa tudi brez erogenih con dolgonogih plesalk in njihovih napol vulgarnih, zato pa še slajših namigov. In Ljubljana ga seveda nima.

Ima pa predstavo, ki formo kabareta prenaša na gledališki oder in ga deloma poskuša tudi posnemati. A scenografska vizura kabareta je praktično tudi vse, saj razliko trdno pokrije muzikal, ki pa se tako kot Kabaret (Joe Masteroff, John Kander, Fred Ebb) naslanja na meščana in njegovo željo po lahkotnih, dobro izve-

denih in očem in ušesom milozvočnih tonih. Ti pa, da ne bo ostalo le pri zabavi, vseeno pokoketirajo z resnejšimi dramskimi vsebinami, med glasbene in plesne točke bolj kot ne natreseni za »dobro vago«. S tem se razširijo krila dometu ciljne populacije, hkrati pa žanr pridobi gledališko kredibilnost, kjer ima umetniški vtis prednost pred tehnološkimi dosežki.

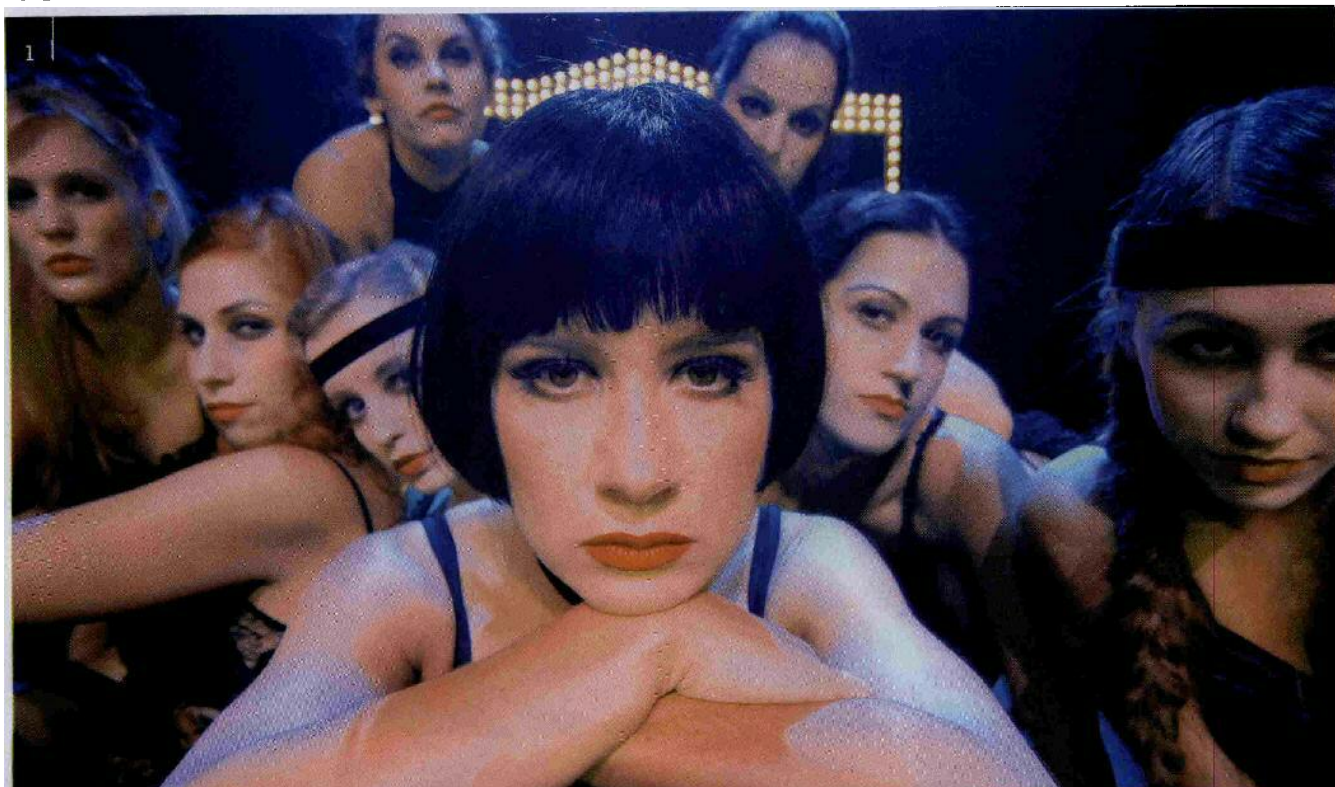
Ravno izredno draga tehnologija je razlog, da je muzikal danes domena korporacij, ki v želji po čim višjem odstotku dodane vrednosti na proizvod ustvarjajo produkcije, ki komunicirajo z globalnim občinstvom. Zaradi tehnološke zahtevnosti in visokih stroškov je to praviloma edina pot tovrstnih produkcij, zato uspešen muzikal ne zmore brez mednarodnih zvezd, odlične promocije in dobro izdelanega »merchandise«, ki trži njegovo podobo. Hkrati pa mora biti vsebinsko vezan na svetovno znano literaturo, fenomenone popkulture, filmske uspešnice, zgodovinske dogodke.

Ni čudno, da se ga naš gledališki prostor z redkimi izjemami (pred nekaj sezonami SLG Celje s Chicagom, pogojno

tudi SNG Drama Ljubljana z Ópero za tri groše) praktično ni loteval. Pojav komercialnih gledališč in njihove izjemne popularnosti je sicer nakazoval, da se bo katera od gledaliških manufaktur opogumila in spustila v tovrstno tveganje, a očitno so male »zvezdniške« zasedbe in situacijske komedije še vedno toliko dobičkonosne, da se jim ne splača tvegati. Kar je glede na to, da gre za njihov denar, razumljivo, dolgoročno pa niti ne tako modro.

Muzikal je namreč idealna forma za »going out«. Poln glasbe, sočnih dialogov, nepretencioznih dramskih situacij, močnih vizualnih učinkov, točno tega, kar pričakuje občinstvo komercialnih gledališč. Paradoks torej, da institucije ustvarjajo žanre, ki so v prvi vrsti namenjeni intenzivnemu trženju, kar je v izhodišču v nasprotju z razlogi, zakaj so večinoma financirane od države. A glede na spreminjajoče se financiranje gledališč z

1., 2. Vesna Pernarčič-Žunič in Uroš Smolej nedvomno glavni zvezdi Kabareta.

Stran / Page: 70

Doseg / Reach: 380.000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 805 cm2

2 / 2

uspešnim »dumpinškim« projektom lahko zadostijo več kriterijem hkrati. Povrnejo si stroške, zmanjšajo finančno odvisnost od države in povečajo potencialno število obiskovalcev drugih, umetniško zahtevnejših, projektov. Kamor pa, spet paradoks, zaradi maloštevilnih uprizoritev pri nas sodi tudi muzikal.

Zato je toliko bolj razveseljivo, da k sodelovanju vabijo tiste, ki o tem že nekaj vedo. Končno dokaz, da nismo najbolj pametni in da se stvari najprej splača preveriti tam, kjer o njih že nekaj vedo, ter jih šele potem razvijati po svoje. In češki režiser Stanislav Moša, podpisan pod uprizoritev Kabareta v Mestnem gledališču ljubljanskem, precej dobro ve, kako se stvari streže. Tudi zato je stvar v bistvu enostavna: z MGL-jevskim Kabaretom je postavil trdne temelje za nadaljnji razvoj žanra pri nas, hkrati pa vrgel precej zajetno kost tistim, ki bodo poskušali nadgraditi spretno in interpretativno pomenljivo režijo.

Z gledalčevo perspektivo se poigra že povsem na začetku, ko kabarejsko »publiko« – statiste – skozi parter pripelje na sprednji del odra. Kabarejska avtentika gre še korak naprej, ko jim podeli funkcijo »avtomata« za ploskanje. Nasilje ali ne, s tem je »štimumga« na obeh straneh odra zagotovljena. Druga taktična poteza je postavitve ansambla, ki je povsem zadaj, a dvignjen in zato odlično viden in seveda slišen.

Med višavji nedolžne glasbe in priletnostjo publike se dogaja vezna zgodba naivnega američana v Berlinu v času,

ko se Mein Kampf iz fanzinovske literature z bliskovito naglico spreminja v biblijo naroda. On sicer ne napiše romana, zaradi česar se je znašel v Berlinu, zato pa iz mladeniča postane mož, končno prisiljen sprejemati lastne odločitve. Vse to ob seveda čedalje bolj grozeči in nazadnje že dejavni nacistični ideologiji. A kot je svet v kabaretu namenjen angažiranemu kratkočasju, tako tudi Moša pogled usmeri na obe strani istega – na sladko in grenko.

Na sladki se pleše in poje. In to kako! Najprej zaradi orkestra kluba Kit Kat pod taktirko dirigenta in pianista Žareta Prinčiča. Vedno usklajen z dogajanjem na odru, aranžersko duhovit in na pravih mestih se ansambel »rine« v dogajanje, ko je treba, atmosfersko »podmaže« in na hitro potegne iz suhih dialoških prizorov. Način, silovitost in tematska raznolikost ga potiskata v prostor močnega značajskega označevalca, če ne že kar igralske figure. Drugi dve stranici enakostraničnega trikotnika suvereno držita Uroš Smolej in Vesna Pernarčič-Žunič (alternacija z Ivo Krajnc). Smolejev Konferansje je vitek, močno naličen, samozavestne drže, predrzen. Niti za trenutek ne podleže pritiskom drugih ali javnosti, vedno se znajde, izmuzne in spremeni v tisto, zaradi česar mu drugi ne morejo do živenga. V njegovi interpretaciji je prej hudič kot mezdni delavec izmuzljivo elegantnega giba, samosvojega govora, samozavestnega petja in plesa. Kaj je torej on, je hudič, demiurg, bog ali navaden šušmar, dekadent, bonvivan, mogoče le

kurbir in prasec? Zelo enostavno: je vse, kar mi nismo, pa si vedno želimo biti. V istem kvalitetnem polju je tudi Sally. Robata, ko je to potrebno, mačkasto zapeljiva, seksi nesramna. Pa spet očarljiva, ko zapoje, in poltena, ko zapleše. Skratka, vse skupaj zelo poletno, igrivo, spretno, frfotavo ... in kar je še podobnih izrazov za lahkotno užitekjenje, ki ga s svojimi igralskimi deleži omogočajo vsaj še Matěj Puc, Gaber K. Trseglav in Janez Stari-na.

Tista grenkejša stran pa se skozi libreto, ki nima moči resnega dramskega zapleta, pa čeprav gre za univerzalno zgodbo medrasnega konflikta, dvoumno priplazi povsem na koncu. Ena zadnjih slik je Konferansjejev diabolčni nasmešek. Čeprav gre vse navzdol, se on še vedno smeje. Naj gre za norost, za zavedanje absurdnosti situacije, v kateri se je znašel, ali za norost, ki jo je zagledal v razpoki med idealnim svetom kabareta in življenja, vseeno, on je večji od vsega. Nedosegljivo, a vseeno za vzor.

A vsaj kar zadeva uprizorjanje muzikala pri nas, je optimizem na mestu, saj se ta očitno po krivem zapostavljeni žanr tudi pri nas končno začenja razvijati. Razvit pa bo šele takrat, ko se bodo vanj začeli vpletati recimo ustvarjalci elektronske glasbe, plesalci sodobnega plesa, pisci, ki jih črpajo iz aktualne tematike ... Pa tudi, ko ne bosta v isti sezoni na isti dan dve premieri istega komada (uprizorjenega še v SLG Celje).

Kar pa zadeva MGL-jevski projekt – čisti »zicer«. ●

